

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Gatu- och samhällsmiljönämnden

Dokumentansvarig:
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Datum:
2023-12-13

Diarienummer:
GSN-2023-02575

Verksamhetsplan och budget 2024–2026

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Politisk plattform	3
Omvärld och förutsättningar.....	4
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	6
Begrepp som används i verksamhetsplanen	6
Kommunfullmäktiges fokusmål.....	8
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	8
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.....	12
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	14
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	22
Budget 2024	26
Nämndens driftbudget.....	26
Nämndens investeringar.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Bilaga 1 Styrdokument	29
Bilaga 2 Uppföljningsplan	30
Inledning.....	30
Nämndens uppföljning	30
Bilaga 3 Investeringsplan	31
Bilaga 4 Kompetensförsörjningsplan 2023	35

Inledning

Gatu- och samhällsmiljönämndens verksamhetsplan och budget 2024–2026 utgår från kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget 2024 med plan för 2025–2026 och fullmäktiges övriga styrdokument. Verksamhetsplanen är nämndens viktigaste styrdokument för vad som ska genomföras 2024–2026.

Nämndens uppdrag

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst, skolskjuts och trafikfrågor.

Politisk plattform

Gatu- och samhällsmiljönämnden utgår ifrån FNs globala hållbarhetsmål som en kompass för Uppsalas utveckling och framtid. För nämnden innebär det ambitionen att utveckla en levande, människonära och välfungerande stad och landsbygd samtidigt som vi gör vårt bästa bidrag för hållbar omställning lokalt, nationellt och internationellt. Vi behöver lösa lokala utmaningar som ligger nära oss geografiskt och i tid samtidigt som vi bedriver ett långsiktigt och utåtriktat arbete. Det är så vi bygger Uppsalas varumärke och attraherar talang och företag, och skapar en grogrund för innovationer och för nya företag att utvecklas.

Uppsala ska leda klimatomställningen. Samhällsomvandlingen och stadens expansion är i sig testbäddar för att föra samman uppsalabor, universitet, näringsliv och samhälle, och för att hitta nya former för samverkan. Alla världens samhällen står idag inför stora utmaningar med att uppnå klimatmålen, det gäller även Uppsala. Samtidigt är detta vår tids ödesfråga och den genomsyrar nämndens arbete. Viljan att göra rätt måste vara starkare än rädslan att göra fel. Om vi ska ha en chans att leda omställningen kommer vi att göra misstag på vägen, och om vi inte har fått några skrubbsår på vägen så har vi inte försökt tillräckligt mycket.

För att möjliggöra ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande gör nämnden prioriteringar för att infrastrukturen ska gynna omställningen till hållbara transporter. Nämnden ökar energieffektiviseringen och sänker elanvändningen, bland annat genom att effektivisera gatubelysningen.

Uppsala fortsätter att vara en av Sveriges bästa cykelstäder. I stadsplaneringen prioriteras gång-, cykel- och kollektivtrafik. Detta är yt-effektivt och en nödvändighet för att mängden trafik i staden ska kunna öka när Uppsala växer. Nämnden ska verka för att öka andelen som går och cyklar till förskolor och skolor. Detta görs bland annat genom att öka trafiksäkerheten vid viktiga målpunkter och genom att inkludera barnperspektiv i arbetet.

Innerstadens gaturum är Uppsalabornas gemensamma vardagsrum. Det ska utvecklas och göras mer attraktivt genom bland annat mer plats för bland annat gatuliv och uteserveringar. Trafikflödena avseende gång- och cykeltrafik ska öka. Sänkt hastighet och minskad genomfartstrafik för motorfordon minskar trängseln, bidrar till lägre utsläpp och ökar säkerheten för alla trafikslag. En aktiv parkeringsstrategi ska bidra till

omställningen till hållbara transporter och en attraktiv innerstad. I samarbete med Region Uppsala ska nämnden bidra till ökat resande med kollektivtrafiken. Motortrafiken i innerstaden ska minska genom samordnade varutransporter. Det ska bli lättare att samåka och åka med kollektivtrafiken till och från Uppsala genom att utöka antalet pendlarparkeringar.

Grönskan i staden ska öka och den gröna infrastrukturens potential som kolsänka och förstärkt biologisk mångfald ska utvecklas. Uppsalas parker och gröna stråk ska vara tillgängliga och attraktiva för uppsalaborna och bidra till folkhälsan och hållbara vanor.

Det ska inte behövas långväga resande för att uppleva starka naturupplevelser. Attraktiviteten ska öka i våra parker och fler parker ska anläggas. Vid planeringen av sommarblomsprogrammet ska växter som främjar pollinerande insekter prioriteras.

Den allmänna platsen ska vara attraktiv och bjuda in till rörelse och vistelse som leder till ökad trygghet för Uppsalaborna. Ett systematiskt arbetssätt för att identifiera brister och utvecklingspotential tillsammans med representanter från civilsamhället utvecklas där trygghetsvandring är ett bland flera verktyg.

Nämnden ska bidra till kommunens målsättning om landsbygdsutveckling, exempelvis genom ett aktivt samarbete med vägföreningarna och en utbyggnad av pendlarparkeringar.

Nämnden utvecklar planeringen och beredskapen för att kunna hantera effekter av klimatförändringar, till exempel genom arbetet med dagvatten- och skyfallsplan, bemanningsberedskap, trädplantering och anläggning av regnbäddar i gaturum.

En stor del av nämndens ansvarsområden ingår i en samhällsbyggnadsprocess som sträcker sig från en idé om hur en plats kan utvecklas till en färdigbyggd plats som behöver tas om hand. Nämnden ska fortsätta stärka samverkan med Uppsalaborna, civilsamhället, lokala näringslivet, universiteten, statliga myndigheter och övriga kommunens nämnder och kommunala bolag för att samhällsbyggandet som helhet ska nå kommunens hållbarhetsmål. Gatu och samhällsmiljönämnden bidrar till upplevelsen av ett fritt och gott liv för Uppsalaborna.

Omvärld och förutsättningar

Uppsala har de senaste åren haft en hög befolkningsökning och prognoser visar att kommunen fortsätter växa. Det förutsätter en kontinuerlig utbyggnad av bostäder, arbetsplatser och infrastruktur. Med Fyrspåravtalet säkras möjligheterna till en fortsatt hög utbyggnadstakt tillsammans med förbättringar i kollektivtrafiksystemet. Detta medför stora investeringsbehov för kommunen samtidigt som driftskostnaderna ökar.

Kriget i Ukraina har påverkat ekonomin och kommer att göra det kommande år. Inflationen ligger på höga nivåer och energi- samt drivmedelskostnaderna är höga. Detta har en stor effekt på kommunens och nämndens ekonomiska förutsättningar. Nämnden kommer fortsätta att identifiera och genomföra effektiviseringsåtgärder. Under 2023 var det nödvändigt för nämnden att göra prioriteringar för att minska budgetunderskottet som prognostiserades tidigt 2023. Nämnden kan komma att behöva genomföra ett liknande arbete under 2024 eftersom även 2024 är ett år med ekonomiska utmaningar. Det kommer göras genom att prioritera långsiktiga mål och kvaliteter över de kortsiktiga. Hanteringen av en utmanande närtid får inte riskera arbetet mot den långsiktiga måluppfyllelsen. Underhållsinsatser som prioriterades bort under 2023 kan vara nödvändiga att genomföra under 2024 för att inte det värde som finns i parker, torg, gator, cykelvägar och friluftsanläggningar ska förstöras.

I ett snabbt växande Uppsala behöver nämnden vara lyhörd för de behov och förväntningar som den föränderliga omvärlden ställer på den kommunala organisationen. De demografiska förutsättningarna, med en allt större del av befolkningen i hög ålder och en hög inflyttningstakt, medför stora utmaningar i planeringen av den offentliga platsen. Sambandet mellan ökad fysisk aktivitet och bättre folkhälsa, tillsammans med förändringen i kommunens demografi, gör att nämnden behöver planera för multifunktionell markanvändning av allmän plats på ett sätt som inte gjorts tidigare.

För att kunna möta utmaningarna behöver nämnden ha en flexibel förvaltningsorganisation som kan möta behoven hos omvärlden med bland annat digitalisering och teknikutveckling. Nämnden måste säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning genom rekrytering av nya medarbetare, kompetensutveckling inom organisationen och tillgängliggörande av kompetens utanför organisationen. Inom områden som transport, klimat och energi bidrar digitaliseringen till effektivare lösningar. Förväntningarna på kommunens digitala service ökar och digitalisering kan även ge nämnden möjlighet att utveckla formerna för insyn och delaktighet i beslutsprocesserna. Samtidigt finns det risk för en digital klyfta om kommunen inte erbjuder andra alternativ för de kommuninvånare som inte tar del av den nya tekniken. För att möta de nya digitala möjligheterna och utmaningarna krävs investeringar och utbildning samt beredskap hos medarbetarna för att förändra sitt arbete. Innovation och digitalisering är verktyg som kommunen kan använda sig av för att uppnå ett effektivare resursutnyttjande och skapa ökat värde för dem vi är till för.

Den industrialiserade världen har under modern tid varit bra på att skapa ekonomisk tillväxt och välbefinnande, med den nackdelen att det har skett på bekostnad av miljö och klimat. Uppsalabornas stora utsläpp av växthusgaser inkluderar transporter i kommunen, långväga resor och konsumtion av varor och livsmedel. Uppsalas expansion, med framväxten av nya bostadsområden, ger också upphov till betydande utsläpp under byggprocessen.

Ett oförutsägbart väder påverkar behoven av drift och underhållsarbeten exempelvis medför en varm höst en längre sommarsäsong som kräver extra skötsel av grönytor.

Kommunens tre övergripande klimatmål är att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030, klimatanpassat 2040 och klimatpositivt senast 2050. Det finns motsvarande mål om att skapa en giftfri miljö med ren luft, rent vatten och ren mark. Detta ligger i linje med vad vetenskapen säger måste göras för att Uppsala ska bidra till att Sverige når de nationella och globala klimatmålen. Många aktörer arbetar aktivt med miljö- och klimatfrågor men omställningstakten behöver öka för att säkra planetens välbefinnande och de stabila och välbefinnande ekosystem som utgör grunden för människors hälsa och välbefinnande.

För att nå beslutade miljö- och klimatmål krävs strukturella förändringar som påverkar samhällsplaneringen, energiförsörjningen och våra val av byggmaterial, transporter, matvanor och konsumtionsmönster. Fokus behöver riktas mot både utsläppsreducerande åtgärder och åtgärder för klimatanpassning.

För ett hållbart samhällsbyggande och förvaltande krävs det en god förmåga till samverkan med kommunens invånare, föreningar, näringsliv, universitet och statliga myndigheter. Samverkan med andra nämnder som arbetsmarknadsnämnden blir allt viktigare under kommande år för att sysselsätta ungdomar och personer som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden. I en ansträngd ekonomi är det viktigt att nämnden söker extern finansiering där det är möjligt för att inte utvecklingsarbete ska stanna av.

Nämndens metoder för medborgardialoger är under ständig utveckling. Pandemin lärde verksamheten att använda digitala dialoger. Dessa kompletterar våra dialogformer genom att fler medborgare ges möjlighet att tycka till men också för att undvika folksamlingar ur ett säkerhetsperspektiv.

Våldsdåd har påverkat tryggheten för Uppsalaborna och hur det är att vara företagare i Uppsala. För att möta detta kommer nämnden fortsätta arbeta för att den allmänna platsen ska vara trygg och välbesökt.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2024 med plan för 2025–2026. Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som tilldelats i Mål och budget. Verksamhetsplanen visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom:

- fokusmål
- uppdrag
- budget

Nämnden följer upp verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljningar per april, delårsbokslutet per augusti och årsredovisningen. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom verksamhetsområdet. I samband med att nämnden beslutar om verksamhetsplan och budget beslutar nämnden också om en plan för intern kontroll.

Stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Fokusmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar fokusmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Till uppdrag från Mål och budget tar nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera fokusmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under fokusmål 1 finns kommungemensamma obligatoriska nämndmål inom arbetsmiljö och ledar-/medarbetarskap.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egen regi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2024-2026 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll

Begrepp	Beskrivning
	och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Indikator	Indikatorer mäter trender, resultat och önskade effekter i när- och omvärld som kommunen behöver förhålla sig till. De ska kunna jämföras över tid och där det är möjligt med andra organisationer och kommuner. De kan användas i styrningen genom att sätta ett målvärde för respektive indikator för planperioden.

Kommunfullmäktiges fokusmål

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

För att klara välfärdsuppdraget behöver verksamheten vara resurseffektiv. Styrning och ledning ska bygga på tillit utan detaljstyrning.

Genom att effektivisera stödprocesserna inom nämndens verksamhet frigörs resurser till kärnverksamheten. Det finns en stor potential i effektivisering genom digitalisering som nämnden kommer arbeta vidare med. I ett första steg främst genom att identifiera processer som är möjliga att digitalisera.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Frigöra tid för medarbetare och chefer genom att effektivisera tiden i övergripande processer och nyttja resurserna i kärnverksamheten		Ökat internt resursutnyttjande.

Tabell 1. Nämndens åtgärder till Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Uppdrag 3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Den förändrade demografin sätter press på kommunens ekonomi och finansieringen av välfärden. Den digitala teknikens roll för kommunens ekonomi och samhällets välstånd har vuxit snabbt och kommunen behöver skynda på införande av välfärdsteknik. Behovet av nya digitala lösningar är stort och med stöd av datadrivet beslutsfattande ska kommunen fatta mer välavvägda beslut. Utvecklingstakten måste öka samtidigt som kommunens verksamheter måste säkerställa digital inkludering.

Företag och privatpersoner ska ha möjlighet att genomföra och följa sina ärenden digitalt i så stor omfattning som möjligt. Geografisk information inom nämndens verksamhet ska anpassas för att kunna vidareutvecklas och komma till nytta inom hela samhällsbyggnadsprocessen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka det datadrivna arbetet inom verksamheten.		Ökat resursutnyttjande
Digitalisera processerna för gräv tillstånd, trafikplaner och markupplåtelse.		Ökad kundnöjdhet och effektivitet

Tabell 2. Nämndens åtgärder till Uppdrag 3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Uppdrag 4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetsätt inom kommunkoncernen.

Genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete och regelbunden kartläggning av kommande kompetensbehov ska nämnden säkra genomförandet av uppdraget.

Övergången till tillitsbaserad ramtid bidrar till ett ökat fokus på uppdragsdialoger mellan arbetsgivare och medarbetare. Detta kombinerat med en god chefstäthet inom nämndens verksamhet ger bättre möjligheter för dialog och avstämningar mellan medarbetare och chef vilket bidrar till ett hållbart arbetsliv.

Nämnden kommer under planperioden undersöka möjligheten att införa traineeprogram som en del i att säkra kompetensförsörjningen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stärka förmågan till långsiktig och systematisk kompetensförsörjning av nämndens verksamheter.		God framförhållning i kompetensförsörjningsarbetet som leder till säkrare leveranser och ett ökat lärande i organisationen.
Säkerställa en robust bemanning inom nämndens verksamheter.		Minskade tidsbegränsade anställningsformer, lägre personalomsättning, högre arbetstillfredsställelse.

Tabell 3. Nämndens åtgärder till Uppdrag 4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Förutsättningarna att nyttja demokratiska rättigheter är inte jämlikt fördelade. Kommunen ska utveckla arbetet med att öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. För att valet till europaparlamentet 2024 och de allmänna valen 2026 ska kunna genomföras på ett tryggt, rättssäkert och tillgängligt sätt behöver samverkan inom kommunen stärkas. Arbetet omfattar bland annat bemanning, lokalförsörjning och logistik.

Nämnden ska vara en resurs i arbetet. Främst avseende de logistiska behov som uppstår i samband med ett val.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Underlätta för medborgare att ta sig till vallokaler genom exempelvis skyltning och andra logistiska behov.		Ökat valdeltagande.

Tabell 4. Nämndens åtgärder till Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Nämndens grunduppdrag

Nämnden kommer fortsätta att delta i det kommunövergripande arbetet med att utveckla synpunktshanteringen och öka medborgarens inflytande över verksamheten. Kommunstyrelsen har upphandlat ett systemstöd vilket kommer driftsättas under 2024. Nämnden kommer under 2024 implementera ett system för felanmälan vilket tillsammans med ett system för hantering av synpunkter kommer öka den interna effektiviteten och underlätta kontakten med medborgare.

Genomförandet av åtgärder som preciserats i program och handlingsplaner kommer fortsätta, exempelvis handlingsplanen för äldrevänlig kommun. Beslutade åtgärder i program och handlingsplaner påverkar innehållet i nämndens investeringsprojekt och bidrar till utvecklingen av allmän plats. Exempel på detta är antalet bänkar som

placeras ut i samband med genomförandet av investeringsprojekt samt att nämnden alltmer arbetar med återvinning av material i projektverksamheten.

Nämnden kommer fortsätta arbetet med att anlägga offentliga toaletter enligt beslutad strategi.

De samhällsbyggande nämnderna kommer fortsätta arbeta med en övergripande kompetensförsörjningsplan för att hålla en hög effektivitet och minska konsultberoendet.

Arbetet kommer fortsätta med att förfinas hur jämlikhetsperspektivet påverkar prioriteringar angående både investerings- och driftsmedel.

Inom nämndens gatuverksamhet kommer arbetet fortsätta med att omhänderta det som framkom vid revisionen av gator och vägar 2022. Verksamheten ska ta fram en systematik för hur nämnden arbetar med underhålls- och beläggningsåtgärder på ett ordnat och effektivt sätt. Även mål och styrningsprinciper kommer tas fram eftersom det är en förutsättning för systematiken.

Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och det systematiska arbetsmiljöarbetet i den egna verksamheten samt säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Som arbetsgivar-nämnd har kommunstyrelsen en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö och följer därför upp hur nämnderna tillämpar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom kommer kommunstyrelsen under planperioden särskilt följa upp och analysera de arbetsmiljörelaterade nyckeltalen hållbart medarbetarengagemang, sjukfrånvaro och upprepad kortidssjukfrånvaro samt tillbud och arbetsskador på kommunövergripande nivå.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet med inriktning mot en hållbar arbetssituation.		En långsiktig god hälsa bland medarbetare.
Stärka förmågan i förvaltningen att leda för att stödja medarbetardriven utveckling.		Goda förutsättningar för nämnden att öka takten i verksamhetsutvecklingen.
Kompetenshöjande insatser för chefer och medarbetare kring mångfald och inkludering.		Ökad medvetenhet om vikten av strukturerat arbete kring mångfald och inkludering som en del av kompetensförsörjning. Minska risken för diskriminering och bli en attraktiv arbetsgivare för alla.

Tabell 5. Nämndens åtgärder till Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha ett hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Indikatorer

Indikator	2021	2022	2023	Mål	Jämförvärde	Källa
Medarbetare som har många frånvarotillfällen de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel, tillsvidareanställda.	12,3	12,3	15,2	Minska		
Kvinnor	5,7	5,6	8,7			
Män	6,6	6,6	6,5			
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex.	76	77	78	Öka		
Kvinnor	77	77	78			
Män	75	76	78			
Index för ledarskap i medarbetarundersökningen	77	78	81	Öka		
Kvinnor	79	81	82			
Män	75	76	79			
Index för arbetsituation i medarbetarundersökningen.	72	73	77	Öka		
Kvinnor	70	72	75			
Män	74	74	79			
Medarbetare som anser att ens chef uppmuntrar till förbättringar av verksamheten.	78	78	80	Öka		
Kvinnor	80	80	82			
Män	76	75	78			
Medarbetare som anser att ens arbetsplats följs upp och utvärderas på ett bra sätt.	62	61	63	Öka		
Kvinnor	63	61	61			
Män	61	61	64			
Medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål.	77	76	76			
Kvinnor	78	78	77			
Män	77	74	75			
Sjukfrånvaro totalt andel	3,9	4,5	4,4	Minska		
Kvinnor	4,4	5,0	4,7			
Män	3,4	4,1	4,1			

Tabell 6. Nämndens indikatorer till fokusmål 1.

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

För att stimulera jobbtillväxten behöver det skapas förutsättningar för fler företag att starta, etablera sig och växa i kommunen. Företagare ska mötas av bra service, tillgänglighet, god förståelse, effektiv handläggning och tydlig kommunikation. Företagsservicen ska effektiviseras med hjälp av en tydlig helhetsbild och mer sömlösa övergångar mellan olika myndighetsområden och beslutsprocesser. Infrastrukturen för mobilt företagande ska förbättras och bemötande, information och kommunikation i samband med bland annat markupplåtelse ska utvecklas.

Samtliga samhällsbyggande nämnder ser över helhetsbilden av företagservicen som ligger inom samhällsbyggnadsprocessen och göra trimningsinsatser där förbättrad effektivitet eller rättssäkerhet kan nås. Därutöver ser respektive linjeverksamhet över de interna processer på samma sätt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Beakta och bejaka möjligheterna för det lokala näringslivet att lämna anbud i upphandlingar.		Större andel lokalt producerade varor och tjänster till kommunens verksamhet.
Öka möjligheten för företagare att nyttja allmän plats.		Lättare att bedriva verksamhet samt ökad nöjdhet hos företagare.
Uppsala kommun ska ge en samordnad, rådgivande, rättssäker och effektiv företagservice och ett gott bemötande i sina kontakter med näringslivet	Näringslivsprogrammet	Företag växer och fler jobb skapas.
Arbeta för trygghet och attraktivitet för näringslivet i city, stadsdelar, kransorter, landsbygder och i verksamhetsområden.	Näringslivsprogrammet	Företag växer och fler jobb skapas.
Permanenta sommargator och utöka det till att även omfatta vintergator och torg.	Näringslivsprogrammet	Bilfria gator och torg bidrar till ökat liv och rörelse i centrala delar av staden.

Tabell 7. Nämndens åtgärder till Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Uppdrag 15. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämnden ska identifiera relevanta samarbeten med externa aktörer och hämta hem erfarenheter genom att antingen driva eller delta i samarbetena. Genom att aktivt söka externfinansiering genom EU:s fonder och program stannar inte viktigt utvecklingsarbete av på grund att utmanande ekonomiska tider. Arbeten som hel- eller delfinansieras av externa medel ska ha en tydlig koppling till kommunens övergripande mål och ambitioner och det ska finnas en idé om hur arbetet blir en del av grunduppdraget.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Identifiera och sök externa medel för utvecklingsprojekt i linje med Agenda 2030.		Förstärkt arbete enligt Agenda 2030.
Inled samarbete för klimatledarskap med Uppsala universitet och sök externa medel.		Förstärkt genomförande av Uppsalas hållbara omställning.

Tabell 8. Nämndens åtgärder till Uppdrag 15. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämndens grunduppdrag

Trygghet och förutsättningar för ett gott näringsliv hänger ihop. När en plats är aktiv och trygg ökar antalet människor på platsen och förutsättningarna för näringslivet blir bättre. Nämnden arbetar i sitt grunduppdrag med trygghetsskapande åtgärder genom samverkan med kommunstyrelsen och andra aktörer såsom fastighetsägare. Genom trygghetsskapande insatser jobbar nämnden med att kontinuerligt förbättra förutsättningarna för näringslivet.

Nämnden kommer fortsätta jobba med att dra fram el till allmänna platser där företagare önskar bedriva verksamhet. Framöver kommer nämnden undersöka om det är möjligt att skapa fler specifika torghandelsplatser där näringsidkare kan bedriva försäljning. Visar det sig vara genomförbart kommer näringsidkare inte att behöva söka polistillstånd för att sälja sina produkter vilket gör det enklare för deras verksamhet. Inom ramen för arbetet med att genomföra innerstadsstrategin arbetar nämnden för att tillsammans med fastighetsägare och näringsidkare skapa goda förutsättningar för medborgare att ta sig till centrala delar av Uppsala och på så sätt skapa möjligheter för näringslivet.

Nämndens verksamhet kommer att fortsätta möta näringsidkare utifrån alla berörda nämnders ansvarsområden för samordnat hantera exempelvis ansökningar om uteserveringar. Det gör att näringsidkare möter hela förvaltningen vid ett tillfälle och det ger en effektivare process. Nämnden kommer även arbeta för ett införande av ett Customer Relationship Management system (CRM) vilket kommer bidra till att möta företagare samlat som kommun.

Nämnden kommer i grunduppdraget att uppdatera och ta fram nya rutiner samt genomföra aktiviteter som ger positiva effekter för näringslivet och bidrar till utveckling av den egna verksamheten. Exempel på detta är ökad dialog med entreprenörer för utvecklingsaktiviteter längs Fyrisån/hamnen och beskrivning av arbetssätt med branduppställningsplatser.

Indikatorer

Indikator	2021	2022	2023	Mål	Jämförvärde	Källa
Nöjd kund index (NKI) för markupplåtelse	71	73		Öka		

Tabell 9. Nämndens indikatorer till grunduppdraget.

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Uppdrag 20. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

De samhällsbyggande nämnderna ska ta fram en modell för klimatstyrning och uppföljning av klimatpåverkan och implementera den i processen för samhällsbyggnadsprojekt. Modellen ska bygga på de klimatkalkyler för översiktsplanering, detaljplanering, stadsdelar respektive anläggningsprojekt som färdigställs under 2023 och ska möjliggöra styrning mot en framtida koldioxidbudget. Inom nämndens verksamhet kommer främst arbetet fokusera på byggtekniker och materialval inom bygg- och anläggningsprojekt, främjandet av hållbar mobilitet och av hållbara resvanor. Ambitionen är att för respektive bygg- och anläggningsprojekt kunna ta beslut som är i linje med Parisavtalets åtaganden. Nämnden ska testa och utveckla metoder för samverkan för att uppnå målen genom att samskapa de hållbara vägvalen med Uppsalaborna, civilsamhälle, universitet och näringsliv. En metod som kommer undersökas och användas är medborgarbudget.

Nämnden kommer att utveckla de gröna värdena i kommunen genom att exempelvis plantera fler träd och anlägga fler grönastråk.

Från 2021 ska utsläppen i Uppsala minska med 10–14 procent per år fram till 2030. De kommunala verksamheternas egen miljöpåverkan måste minska samtidigt som kommunen verkar för lägre påverkan bland Uppsalas alla invånare och företag.

Genomgående för all verksamhet är att hållbarhetsperspektiven ska genomsyra arbetet. Förvaltningens projektledare stödjer sig på de styrmodeller och styrdokument som finns kring respektive ämnesområde. Genom att stärka styrningen mot hållbarhet i styrdokument, där ekologisk hållbarhet är en, ges möjlighet till ett ökat genomslag i all projektverksamhet inom planering och anläggning.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla arbetssätt och metod för att minska behovet att frakta bort grönmassa och avfall från skötseln av grönområden.		Minskat avfall, minskade behov av transporter och minskad klimatpåverkan.
Utveckla metoder för att minska användningen av dricksvatten vid skötsel av allmän plats.		Minskad användning av dricksvatten.
Öka kunskapen om trädens koldioxidbindning och implementera kunskapen i investeringsprojektens koldioxidbudget.		Minskad klimatpåverkan.
Förstärk befintliga samt återskapa gamla våtmarker för att öka kolinbindningen.		Ökad kolinlagring.
Förstärka arbetet med hållbar utveckling genom arbetssättet medborgarbudget.		Förstärkt genomförande av Uppsalas hållbara utveckling.
Minska klimatpåverkan av bygg- och anläggningsprojekt inklusive allmän plats och transporter.	Handlingsplan för Miljö- och klimatprogram 2022 - 2025	Minskad klimatpåverkan.
Minska miljöbelastningen genom att begränsa genomfartstrafiken		Minskad klimatpåverkan.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
samt övrig biltrafik i centrala staden.		
Fortsätta det systematiska arbetet med parkeringsöversynen.		Mer rättvis och likvärdig avgiftsnivå för biltrafiken i hela staden.
Bidra till att utvecklingen av mobilitetslösningar kommer till stånd i bland annat exploateringsprojekt.		Minskad klimatpåverkan.
I samarbete med andra offentliga aktörer färdigställa fler pendlarparkeringar, och om möjligt i kombination med cykelparkeringar och elladdstolpar, vid strategiska knutpunkter kopplat till kollektivtrafikstråk utifrån behov som pekats ut i landsbygdsprogrammet och översiktsplanen.		God samhällsservice och goda förutsättningar för hållbart resande i våra landsbygder.
Utveckla arbetet med att främja hållbar mobilitet i nybyggnadsområden.		Fler invånare använder hållbara transportsätt.
Genomföra åtgärder för att minska det interna behovet av transporter av medarbetare och gods med bil.		Minskad klimatpåverkan.
Genom samverkan säkerställa tillräcklig kunskap om vad som ger klimatutsläpp och förståelse för vad varje del av organisationen kan göra för att minska klimatpåverkan.		Arbetsätt i samhällsbyggnadsprocessens olika led som driver på minskad klimatpåverkan och som kan användas för att även ta hänsyn till andra hållbarhetsperspektiv i samhällsbyggnadsprocessen.
Genom samverkan integrera klimatperspektivet i styrande dokument och processer.		Arbetsätt i samhällsbyggnadsprocessens olika led som driver på minskad klimatpåverkan och som kan användas för att även ta hänsyn till andra hållbarhetsperspektiv i samhällsbyggnadsprocessen.
Medverka till framtagande av kalkyleringsmetoder av klimatpåverkan för användning av byggtkniker och material vid bygg och anläggning.	Handlingsplan för Miljö- och klimatprogram 2022 - 2025	Ett mer resurseffektivt samhällsbyggande.
Genomföra åtgärder i enlighet med Handlingsplan för mobilitet och trafik	Handlingsplan för mobilitet och trafik	Minskad klimatpåverkan samt ökad framkomlighet.
Utveckla hållbarhetskrav i upphandlingar för bygg- och anläggningsprojekt för att uppnå målet klimatneutralt 2030.		Minskade koldioxidutsläpp.
Utreda möjligheterna att avskilja PFAS genom borttagning av skum vid Kvarnfallet och Islandsfallet i Fyrisån.		Minskad PFAS i Fyrisån.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utreda olika möjligheter att materialåtervinna vintergrus.	Handlingsplan för avfallsplan	Minskat uttag av mängden jungfruligt material och energibesparingar.
Utreda ett urval av nedlagda deponiers utsläpp av växthusgaser till luft.	Handlingsplan för avfallsplan	Minska utsläppen av växthusgaser.
Ta fram en ny handlingsplan för trafikbuller för åren 2024 – 2028		Minska kommuninvånarnas exponering för buller.
Alla beslut som tas om större trafikförändringar ska redovisa effekter på luftkvalitet.	Uppsala kommuns handlingsplan för luftkvalitet	Förbättrad luftkvalitet.
Fortsatt och utökat arbete för att öka framkomligheten för kollektivtrafiken.	Uppsala kommuns handlingsplan för luftkvalitet	Förbättrad luftkvalitet.
Minska negativ klimatpåverkan genom att fortsätta utveckla arbetet med hållbara materialval utifrån livscykelperspektivet.		Minskad negativ klimatpåverkan från samhällsbyggnadsprocessen samt minskade underhållskostnader.

Tabell 10. Nämndens åtgärder till Uppdrag 20. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Uppdrag 21. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Uppsala ska vara klimatanpassat senast 2040. Uppsala ska vara ett robust samhälle som är anpassat till de klimatförändringar som sker och inte kan förhindras i framtiden. För att säkra att Uppsala är rustat att stå emot konsekvenser av extrema väderhändelser och att liv, hälsa, egendom och miljö skyddas mot konsekvenser av ett förändrat klimat behöver kommunen fortsätta och utveckla det aktiva och systematiska arbetet med klimatanpassning. Fokus bör vara på att identifiera och åtgärda risker inom kommunens geografi. Arbetet behöver vara samordnat och ske genom lokal samverkan med aktörer som behöver bidra till anpassning av den byggda miljön. I arbetet ska olika modeller för att säkerställa möjligheterna till finansiering av viktiga gemensamma klimatanpassningsåtgärder utvecklas och belysas.

För att klimatanpassa det offentliga rummet som parker, gator och lekplatser ska det tas hänsyn till den övergripande skyfallskarteringen vid prioritering och planering av investeringsprojekt. Avseende trädens krontäckning ska förvaltningen arbeta för att på tio år genomföra en ökning med 2 procent och nå en krontäckning om 30 procent för Uppsala tätort. Detta för att minska effekterna av extremvärme och för att öka stadens kapacitet att hantera skyfall. När träd måste tas ned ska nya planteras, om möjligt på platsen där träden tagits ned, annars ska de planteras i områden med låg krontäckning.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Implementera resultatet av skyfallsanalyser, där det är möjligt, i investeringsåtgärder.		Minska risken för översvämning på grund av skyfall i den befintliga staden.
Öka motståndskraften mot påverkan av extremväder som 100 års regn och stormar som kan leda till höga flöden i Fyrisån och översvämningar.		Minska risken för översvämningar i den befintliga staden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Samverka inom kommunorganisationen för att öka samnyttjandet av parker ur ett klimatanpassningsperspektiv.		Minska risken för översvämningar i den befintliga staden.
Ta fram plan för hur trädens krontäckning ska öka med två procentenheter över tio år.		Ökad motståndskraft mot extremvärme och minskad risk för översvämningar.
Utveckla innovativa lösningar som kan implementeras i nya och befintliga miljöer för att minska konsekvenserna av extremväder.		Minska de konsekvenser som extremväder medför.

Tabell 11. Nämndens åtgärder till uppdrag 21. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Uppdrag 22. Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel

Omställningen till förnybara bränslen och drivmedel behöver accelerera. El kommer att ersätta allt större andel av dagens fossila bränslen. Det ställer krav på god infrastruktur och tillgång till el-laddning och andra hållbara drivmedel. Infrastrukturen för el-laddning behöver byggas ut i såväl nya som befintliga bostads- och verksamhetsområden.

Inriktningen är att utbyggnaden av laddplatser i första hand ska ske på kvartersmark och inte på allmän plats. Nämnden kommer fortsätta att stödja arbetet. För att lyckas med omställningen behöver kommunkoncernen samverka inom också med externa aktörer.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Bidra till ökad utbyggnad av laddinfrastruktur inom kommunen.		Fler laddstolpar.
Tillsammans med Uppsala parkeringsbolag ta fram en plan för nya laddningsplatser för el-bilar.		Bättre förutsättningar för att gå över till fossilfria fordon och få en större andel fossilfria fordon i trafiken.
Bidra till ökad utbyggnad av hållbara drivmedel inom kommunen.		Fler tankställen för hållbara drivmedel.
Tillsammans med Uppsala vatten och avfall AB planera för nya tankstationer för hållbara bränslen.		Fler tankställen för hållbara bränslen.

Tabell 12. Nämndens åtgärder till Uppdrag 22. Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel.

Uppdrag 23. Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap.

Kommunen ska bidra till omställningen mot ett mer hållbart samhälle, bland annat genom att underlätta för invånare, föreningar och näringsliv att odla lokalt och främja innovativa och cirkulära lösningar. Kommunen ska främja och underlätta mer lokal och

stadsnära odling i form av fritids- och småskalig kommersiell odling som bidrar till ökad livskvalitet, sociala mötesplatser och utvecklad grönstruktur.

Genom att vid planeringen av nya parker planlägga delar för odling ges förutsättningar för odling på allmän platsmark. Nämnden bidrar till att användningen av lokalt producerad biokol ökar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Vid planering av nya parker verka för att vissa delar planläggs för odling.		Öka ytan odlingsbar mark i kommunens parkmiljöer.
Etablera en biokolanläggning och utveckla ett produktionsväxthus som värms med restvärmen från biokolproduktionen.		Ökad användning av lokalt producerad biokol.

Tabell 16. Nämndens åtgärder till Uppdrag 23. Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap.

Uppdrag 24. Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

En växande kommun ökar belastningen på närliggande ekosystem. Det kräver ett aktivt arbete för att stärka, skydda och återställa ekosystem och biologisk mångfald. Kommunen ska etablera systematiska former för att kontinuerligt säkerställa ekosystem och utveckla livsmiljöer som bidrar till den biologiska mångfalden och skyddar hotade arter. Kommunen ska bland annat skapa en sammanhängande struktur med lekvatten för groddjur och amfibiska insekter i kommunens grönområden.

Nämnden ska etablera ängsliknande miljöer för att främja biologisk mångfald, bin och andra pollinerande insekter. Arbetet ska göras i samverkan med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och ska utgå från aktuell forskning om pollinering och biologisk mångfald. Nämnden ska bidra till att fler naturreservat bildas och att efterlevnaden av strandskyddet stärks med fokus vid Flottsund och Ekoln. Genom samverkan med markägare ska kommunen uppnå ett hållbart och hyggesfritt skogsbruk.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla arbetet med gröna och blå kärnor och stråk för att säkra och stärka biologisk mångfald, rekreation och andra ekosystemtjänster i syfte att stärka den biologiska mångfalden i stadsmiljö och på landsbygd.		Stärkt artskydd och ökad biologisk mångfald.
Ta fram en ny skötselplan för Hågadalen Nästens naturreservat.		En större andel av skogsmarken i naturreservaten har ett formellt skydd.
Etablera samarbete med SLU om biologisk mångfald, bin och pollinerande insekter.		Ökad kunskap och träffsäkrare insatser ger ökad biologisk mångfald.
Planera och genomföra åtgärder för att säkra livsmiljöer för cinnoberbagge.		Säkrade livsmiljöer för cinnoberbaggen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka andelen ängsytor på kommunal mark.		Mer ängsmiljöer och ökad biologisk mångfald.

Tabell 17. Nämndens åtgärder till Uppdrag 24. Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

Uppdrag 25. Utveckla arbetet för att säkerställa god tillgång till natur och parker i stad och tätorter.

I Uppsala kommun ska alla medborgare ha nära till parker eller grönområden. Förutom att grönskan ger skydd vid extrema väderhändelser som vid översvämningar på grund av skyfall eller ger skugga varma dagar skapar träd och grönområden bättre luftkvalitet. Samhällsbyggande nämnder ansvarar för att de gröna värdena ges större utrymme i stadsplaneringen och för att indikatorer för att mäta utvecklingen av grön infrastruktur tas fram.

Nämnden ska delta i arbetet för att anlägga en ny stadsträdgård i norra staden samt utreda hur tillgången till natur- och friluftsreservat respektive andra grönområden kan stärkas i de östra stadsdelarna. Nämnden kommer förstärka perspektivet om vad som driver ökade drift- och underhållskostnader i samhällsbyggnadsprocessen för att möta risken för ett ökat slitage av nyanlagda grönytor.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka informationen om vad som sker och utvecklas i parker och torg.		Ökad medvetenhet och ökat nyttjande av parker och torg.
Förstärk grönstrukturen i de delar av kommunen med lägst tillgång till parker, natur och friluftsområden.		Ökad tillgång till parker och natur för alla Uppsalas medborgare.
Ta fram trädförnyelseplaner för gatualléer, parker och grönområden samt en plan med platser för trädkompensation.		Mer träd och ökad grönska i staden.
Öka kunskapen om trädens betydelse.		Ökad kunskap ger bättre förutsättningar för träd i samhällsbyggnadsprocessen.
Kommunen ska verka för att utveckla Pilsbo friluftsområde tillsammans med omkringliggande kommuner genom att ta fram en utvecklingsplan för området.		Tydlig styrning för utvecklingen av området vilket på sikt bidrar till bättre folkhälsa.
Ta fram indikatorer och kvantitativa data för att över tid följa utvecklingen av de gröna värdena.		Bättre underlag för att prioritera rätt satsningar med syfte att säkra tillgång till parker och natur.
Öka möjligheten att resa hållbart till naturområden.		Fler kan ta sig till naturområden.

Tabell 18. Nämndens åtgärder till Uppdrag 25. Utveckla arbetet för att säkerställa god tillgång till natur och parker i stad och tätorter.

Nämndens grunduppdrag

För att minska koldioxidutsläppen med 10 – 14 procent årligen arbetar nämnden både med att skapa förutsättningar för medborgare att bidra till målet och med den egna

verksamheten. Nämnden bygger nya och förbättrar cykelvägar för att främja hållbara sätt att resa. Medborgarundersökningen för 2021 visar att 90,4 procent är nöjda med utbudet av gång- och cykelvägar. Utmaningen är att skapa förutsättningar så att de medborgare som idag väljer bilen framgent väljer hållbara sätt att resa på.

För att klimatanpassa Uppsala till 2040 samverkar nämnden med andra nämnder och kommunala bolag. Exempel på detta är att Uppsala vatten och avfall AB tillsammans med nämnden tar fram en skyfallskartering för Uppsala tätort. I den ses områden med hög risk för översvämning vid skyfall. Nämnden kommer använda skyfallskarteringen som underlag för åtgärder i kommande investeringar. I Riktlinjer för träd finns styrning för hur andelen träd och kröntäckning ska öka inom kommunens geografi.

Det hållbara samhällsbyggandet sker genom ett helhetsperspektiv där hänsyn även tas till effekter och påverkan utanför kommunens gränser. Samhällsplaneringen sker i samverkan i hela kommunens organisation och syftar till att skapa en hållbar samhällsutveckling tillsammans med kommunens invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv. Ett hållbart trafiksystem, invånarnas behov av hållbara resor och transporter och godstransporter är en viktig del i att nå ett hållbart samhälle. För att nå detta måste nya lösningar och idéer inom området bejakas och arbetet behöver ha ett lärandeperspektiv.

En aktiv strategi kring parkering är viktigt för klimatomställningen. Parkeringsstrukturen i befintliga områden ska följa med i utvecklingen vid förtätning och exploatering. När den första verksamheten eller boende flyttar in i ett nytt område ska områdets tänkta parkeringsstruktur vara på plats i området och närliggande område ska vara reglerad och anpassad till de nya förhållandena. Det ställer krav på utveckling av den kommunala infrastrukturen och kommunens strukturer för att genomföra den omställning som krävs för att nå miljö- och klimatmålen. Kommunen ska samverka med region och stat, inte minst inom transportinfrastruktur, energiförsörjning och bygg och anläggning.

Skötsel och utveckling av kommunens grönområden ska präglas av hållbara skötselmetoder där biologisk mångfald och ekosystemtjänster såsom pollinering och rekreation främjas. Nämnden jobbar vidare med att återställa ängsmark. Ängen är viktig både för biologiska mångfaldsvärden samt kulturhistoriska värden.

Nämnden kommer fortsätta att bekämpa invasiva arter inom grunduppdraget. Av de 36 arter som är listade i EU-förordningen som invasiva arter är det framförallt arterna jätteloka och jättebalsamin som brett ut sig inom kommunen.

Tillsammans med kommunstyrelsen arbetar nämnden för att gröna- och blå värden prioriteras i kommande översiktsplan.

Indikatorer

Indikator	2021	2022	2023	Mål	Jämförvärde	Källa
Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar kväveoxid (avser mätpunkt i centrala staden)	2	2	0	Minska		
Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)	4	12	11	Minska		

Cykel som färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun, andel	25	Öka
Cykel som färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala tätort, andel	34	Öka

Tabell 13. Nämndens indikatorer till grunduppdraget.

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Uppdrag 26. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Kommunen och polisen arbetar tillsammans med gemensamma prioriteringar för nolltolerans mot brott och för ett tryggare Uppsala på både kort och lång sikt. Samarbetet mellan nämnders och bolagsstyrelsernas verksamheter, polismyndigheten, brottsförebyggande rådet, övriga myndigheter och civilsamhälle ska fördjupas och effektiviseras för att förebygga, förhindra och bekämpa kriminalitet.

Nämnden bidrar till kommunens evidensbaserade lägesbild av tryggheten i kommunen genom rapportering i IT-systemet EMBRACE.

Arbetet med den fysiska platsens utformning, attraktivitet och trivsel samt ökad närvaro ska komplettera det brottsförebyggande arbetet. Nämnden ska använda investeringsmedel till att aktivera platser vilket gör att fler medborgare rör sig på allmän plats vilket bidrar till ökad trygghet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka medborgarens upplevda trygghet genom konkreta platsspecifika insatser i den fysiska miljön.		Ökad trygghet.
Fler offentliga toaletter och vattenposter.		Ökad attraktivitet och trivsel på allmän plats.
Informationskampanj angående samhällskostnaden för nedskräpning och skadegörelse.		Minskad nedskräpning och skadegörelse.
Skapa möjlighet för ungdomar att få arbete inom nämndens verksamhet.		Fler arbetstillfällen och förbättrad integration.
Bidra till att öka tryggheten i utsatta områden.		Ökad trygghet i utsatta områden.
Bidra till att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i Uppsala kommun genom ett kunskapsbaserat systematiskt arbete i samverkan med andra.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Ökad trygghet

Tabell 14. Nämndens åtgärder till Uppdrag 26. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Uppdrag 27. Förebygg och bryt segregationen och skapa förutsättningar för fler bostäder med låg boendekostnad.

En uppväxt i områden med lägre socioekonomisk status påverkar hälsa, utbildningsnivå och framtid på arbetsmarknaden. Kommunen ska använda samhällsbyggandet som ett kraftfullt verktyg för att stärka den sociala sammanhållningen.

Nämnden arbetar med mobilitetslösningar för att minska boendekostnaderna genom ett sänkt parkeringstal. Vidare verka nämnden för gröna stråk som fungerar som broar mellan områden med olika sociala förutsättningar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Säkra en god skötsel och utformning av offentlig miljö där socioekonomiska aspekter väger in.		Bidra till att minska risken för ökad polarisering.
Arbeta för attraktiva mobilitetslösningar för att möjliggöra sänkning av parkeringstalet och därav minskade boendekostnader, mindre trängsel och minskad klimatpåverkan.	Bostad för alla – handlingsplan för program för bostadsförsörjningen 2021-2024	Minskade boendekostnader i nybyggda bostadsområden.

Tabell 15. Nämndens åtgärder till Uppdrag 27. Förebygg och bryt segregationen och skapa förutsättningar för fler bostäder med låg boendekostnad.

Uppdrag 30. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Integrationen ska främjas genom att stötta fler nyanlända att snabbare etablera sig på arbetsmarknaden och klara av skolan. Särskilt fokus ska läggas på utrikesfödda flickors och kvinnors delaktighet i samhället.

Nämnden ska genom samarbetet med arbetsmarknadsnämnden fortsätta fungera som en första ingång till arbetslivet för feriearbetare men också som en trygg arbetsplats för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Erbjuda ungdomar och människor som står långt från arbetsmarknaden praktikplatser, feriearbete och andra anställningar.		Fler invånare ges bättre möjligheter på arbetsmarknaden genom arbetslivserfarenhet och referenser.
Kommunikationen som nämnden tar fram ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla.	Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun.	Fler invånare kan ta del av information från nämndens verksamhet.

Tabell 16. Nämndens åtgärder till Uppdrag 30. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Uppdrag 32. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Den psykiska ohälsan ökar i samhället. Exempel på skyddsfaktorer mot psykisk ohälsa är trygg närmiljö, bra boende, utbildning, goda levnadsvanor, sociala relationer och aktiviteter som bidrar till meningsfullhet.

Nämnden arbetar för att alla kommuninvånare ska ha god tillgång till parker och naturområden som är lämpliga för fysisk aktivitet. Nämnden arbetar också aktivt för att människor som står långt från arbetsmarknaden ska få möjlighet till anställning eller sysselsättning vilket i sin tur kan bidra till att motverka psykisk ohälsa.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Framtagande av utvecklingsplaner för Fjällnora och Sunnerstaåsen. Samt genomförande av utvecklingsplanerna för Hammarskog och Björklinge.		Ökad folkhälsa.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Uppmuntra till fysisk aktivitet genom att erbjuda attraktiva och tillgängliga parker och grönområden.		Ökad fysisk aktivitet som även påverkar det psykiska måendet positivt.
Se över och inkludera suicidprevention i trafiksäkerhetsarbetet.		Minska antalet suicid i trafikmiljön.

Tabell 17. Nämndens åtgärder till Uppdrag 32. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Uppdrag 34. Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.

Barn och unga ska ha trygga och säkra vägar till förskola, skola och fritidsaktiviteter. Om barn kan gå och cykla tryggt och säkert är det bra för både miljö och hälsa. Det ökar också barns frihet.

Uppsala kommun ska förbättra trafikmiljön och utarbeta riktlinjer för hämta- och lämnafunktion vid skolor och förskolor för att med tillräcklig geografisk distans säkerställa trafiksäkerheten för barn som går och cyklar till skolan. Nämnden ska tillsammans med andra nämnder och bolag arbeta för att införa bilfria zoner runt förskolor, skolor och fritidsanläggningar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Applicera barnrättsperspektivet och involvera barn i arbetet för trygga och säkra vägar till förskola och skola.		Att barns perspektiv och åsikter får påverka beslut och åtgärder för tryggare och säkrare vägar till förskola och skola.
Ta fram riktlinjer för hämta och lämna funktioner utifrån olika områdets förutsättningar, både för nya och befintliga skolor, som baseras på lärdomar från liknande arbeten i andra kommuner, nationellt och internationellt.		Tryggare och säkrare vägar till förskola och skola.
Definiera bilfria zoner relaterat till riktlinjer för hämta- och lämna funktioner vid förskolor, skolor och idrottsanläggningar.		Tryggare och säkrare vägar till förskola och skola.

Tabell 18. Nämndens åtgärder till Uppdrag 34. Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.

Uppdrag 35. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Kommunens förmåga till civilt försvar tar sin utgångspunkt i kommunens krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap och ytterst krig, värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Planering för att minska sårbarheter, stärka kontinuitetshandling och öka förmågan att hantera samhällsstörningar behöver fortsätta och planeringen för civilt försvar stärkas i alla verksamheter. Kommunala trygghetspunkter ska vara ett led i detta arbete. Ett systematiskt arbete med utbildning och övning krävs inom kommunens verksamheter

och i samverkan med civilsamhället. Samverkan med civilsamhället i krisberedskapsfrågor är av största vikt. Beredskap krävs även för att kunna arbeta analogt när vardagens tillgängliga teknik inte längre fungerar.

Nämnden ska fortsätta arbetet med att ytterligare förstärka förmågan att upprätthålla verksamheten vid allvarliga händelser samt att bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka nämndens förmåga att upprätthålla kontinuitet inom samhällskritisk verksamhet.		Förstärkt förmåga att hantera kriser.

Tabell 23. Nämndens åtgärder till Uppdrag 35. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens grunduppdrag

Nämnden bidrar till en tryggare samhällsutveckling genom att särskilt ta hänsyn till trygghetsskapande aspekter i förnyelsen och utbyggnaden av kommunen.

Investeringar i lekplatser och parker prioriteras till de områden i kommunen som har lägre tillgång.

Renhållning och städning på allmän plats genomförs med högre frekvens i utsatta områden och platser. Förutom att det är positivt för den upplevda tryggheten när det är städlat i närområdet bidrar den ökade renhållningen till att fler människor rör sig på platserna vilket också bidrar till ökad trygghet.

Nämnden ska säkra tillgänglighet i samband med ny- och ombyggnation. Det som byggs ska bli tillgängligt, exempelvis gångvägar görs tillgängliga för medborgare med synnedsättning med så kallade sinusplattor. Tillgängligheten ska också säkras i samband med avstängningar vid grävarbeten.

Arbetet med säker skolväg för barn och unga samt insatser för att öka antalet barn och unga som går eller cyklar till förskola, skola och fritidsanläggningar utförs till stor del inom grunduppdraget. Det görs både genom fysiska åtgärder och genom informationskampanjer riktade till föräldrar och barn i samarbete med utbildningsnämnden.

Nämnden gör löpande åtgärder för att stärka trafiksäkerheten. Bland annat genom hastighetssänkande åtgärder men också genom att bygga ut cykelvägarna i kommunen.

Budget 2024

Nämndens driftbudget

Nämndens budget utgår från den budget med fördelning av kommunbidrag som kommunfullmäktige beslutat i Mål och budget. Prisuppräknigen för 2024 är 13,3 miljoner kronor och riktade resultatförstärkande åtgärder är 5,9 miljoner kronor, total ökning 7,9 miljoner kronor. Utöver generell volym- och prisuppräknig samt riktade resultatförstärkande åtgärder, får nämnden följande resurstillskott enligt Mål och budget.

Belopp i miljoner kronor	Budget 2024
Riktade nivåperverkande beslut	20,8
Dagvattenavgift till Uppsala vatten och avfall	4,9
Förändrad hyra enligt beslutad lokalförsörjningsplan	0,5
Permanent och utöka sommar- och vintergator samt torg	1,5
RFÄ - Bemanningsoptimering	-1,5
RFÄ - Digitalisering	-1,7
RFÄ - Optimera och effektivisera drift och underhåll	-2,7
Tekniks justering från KS-KLK Flödesmätare och förbundsavgift Fyrisån samt medlemsavgift Tämnarens vatten	1,4
Utveckling friluftsområden enligt lokalförsörjningsplan - drift	0,2
Utveckling friluftsområdena Björklinge och Hammarskog	1,4
Ökad driftkostnad för ökad volym från investeringsprojekt och exploateringsprojekt	4,8
Ökade transportkostnader färdtjänst	12,0
Belopp i miljoner kronor	Budget 2024
Tidsbegränsade satsningar	308,9
Förbättrad vattenkvalitet i åar och vattendrag	1,0
Icke aktiveringsbara kostnader i investeringsprojekt	11,9
Kapitalkostnader för tillkommande anläggningar från exploateringsprojekt	76,0
Total kapitalkostnad och kreditivränta enligt beslutad investeringsbudget	217,0
Utredningskostnader väginvesteringar i södra stadsdelarna, åtgärds paket att stärka cykel och gång vid utbyggnad av kapacitetsstark kollektivtrafik	3,0

Belopp i miljoner kronor	Budget 2024	Budget 2023	Prognos2023
Egenavgifter färdtjänst	9,3	9,1	9,5
Taxor och avgifter	10,5	9,5	11,0
Hyror och arrenden	48,6	43,5	46,4
Försäljning av verksamhet	63,2	61,8	64,6
Bidrag, drift och investeringar	10,0	9,1	14,9
Ersättning exploateringsverksamhet	0,0	73,0	75,8
Summa intäkter	141,6	206,0	222,3
Vnterväghållning	-86,3	-77,8	-92,1
Transportkostnader färdtjänst	-68,7	-55,4	-68,1
Drift- och underhållskostnader	-194,8	-166,8	-173,7
Personalkostnader	-143,5	-143,7	-140,4
Kommungemensamma fördelade kostnader	-61,1	-59,9	-59,4
Utrangeringskostnader	-1,1	0,0	-0,2
Nämnden	-1,8	-1,8	-1,9
Avskrivningar	-243,4	-227,8	-238,5
Summa kostnader	-800,7	-733,2	-774,3
Finansiella kostnader	-63,8	-37,9	-47,1
Summa nettokostnader	-722,9	-565,1	-599,1
Kommunbidrag fördelat per verksamhet			
Politisk verksamhet (1)	1,8	1,8	1,8
Infrastruktur, skydd m.m. (2)	641,5	498,0	498,0
Färdtjänst (5)	77,2	63,0	63,0
Affärsverksamhet (7)	2,4	2,3	2,3
Summa kommunbidrag	722,9	565,1	565,1
Resultat	0,0	0,0	-34,0

Tabell 19. Nämndens driftbudget

Intäkter

De externa intäkterna inom verksamheterna är budgeterade utifrån förväntade volymer för 2023 och tecknade avtal för 2024. Hänsyn har tagits till beslutade förändringar gällande taxor och avgifter. Intäkterna som nämnden tidigare år erhållit avseende ersättning exploateringsverksamhet utgår och ersätts av ökat kommunbidrag. Ersättningen ska täcka avskrivningskostnader för de anläggningar som mark och exploatering anlägger. I de fall kostnaderna kommer att överstiga beräknat kommunbidrag om 76 miljoner kronor ersätts nämnden för detta från mark- och exploatering.

Kostnader

Nämnden har sett över personalkostnaderna och lagt in ett generellt vakansavdrag inom samtliga verksamheter. Utöver detta har nämnden även beaktat återhållsamhet avseende vikarier och återbesättning av vakanser. För att nå budget i balans och klara de kommande ofinansierade kostnadsökningarna avseende energi- och fjärrvärmekostnader om 6 miljoner kronor samt de kraftigt ökade kostnaderna till vägföreningar om 5,2 miljoner kronor har det krävts prioriteringar som inneburit en sänkning av ambitionsnivåer avseende drift och underhåll av den allmänna platsen.

Finansiella kostnader

Budgeten för avskrivningskostnader och finansiella kostnader bygger på beräkning av befintliga anläggningstillgångar och en uppskattning av tillkommande anläggningstillgångar 2024. Beräkningen ligger till grund för de kommunbidrag nämnden erhåller i Mål och budget. Även kostnader för kreditivränta avseende pågående nyanläggningar inryms i finansiella kostnader. Internräntan ökar med 0,75 procentenheter mellan 2023 och 2024.

Nämndens investeringar

Anslaget till investeringar 2024 uppgår till 431 miljoner kronor enligt Mål och budget. I projektkostnaderna ingår den tid för projektledning. Sett till det ekonomiska läget har nämndens investeringsplaner setts över och vissa projekt skjutits fram i tid. Fortfarande är det dock höga ambitioner och en omfattande investeringsplan.

Summa investeringar per kategori	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Belopp i miljoner kronor					
Park/barn/natur/biologisk mångfald	69	41	41	59	44
Stadsutveckling – stråk/förbindelser	179	182	195	188	78
Stadsutveckling – allmän plats	45	84	50	41	40
Gång och cykelfrämjande	39	73	84	75	49
Hållbart resande/mobilitet	27	24	24	24	26
Teknik och miljöutveckling	72	67	58	51	56
Erfarenhetsjustering ej specificerat per kategori		-98	-140	0	0
Summa	431	373	312	438	293

Tabell 20. Nämndens investeringar

Projektlista med samtliga investeringsprojekt bifogas för kännedom (se Verksamhetsplan och budget 2024, bilaga 3). Där framgår vilka projekt som ingår i respektive kategori, samt projekt som är pågående från tidigare år. Nämnden beslutar om eventuella omfördelningar i samband med prognoser vid delårsboksluten per mars och augusti.

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller mål eller åtgärder riktade till gatu- och samhällsmiljönämnden.

- Avfallsplan – program för ett cirkulärt Uppsala utan avfall (KF 2022)
- Energiprogram 2050 (KF 2018)
- Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun (KS 2020)
- Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030 (KS 2021)
- Miljö- och klimatprogram och handlingsplan (KF 2022 och KS 2022)
- Program för mobilitet och trafik och handlingsplan (KF2022 och KS 2022)
- Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete (KF 2022)
- Handlingsplan för äldrevänlig kommun (KS 2020)
- Handlingsplan för vattenprogram för Uppsala kommun (KF 2021)
- Bostad för alla – handlingsplan för program för bostadsförsörjningen 2021-2024 (KS 2021)
- Åtgärdsprogram för kvävedioxid –Uppsala kommuns handlingsplan för Luftkvalitet (KF 2022)
- Vattentjänstplan 2024
- Landsbygdsprogram och handlingsplan (KF 2017 och KS 2022)
- Ledningsplan inför och vid allvarlig störning (KF 2017)
- Näringslivsprogram och handlingsplan (KF 2017 och KS 2020)
- Program för trygghet säkerhet och brottsförebyggande arbete (KF 2022)
- Policy och riktlinjer för parkering i Uppsala kommun (KF 2014)
- Policy och riktlinjer för upphandling och inköp (KF 2018)
- Policy och riktlinjer för representation och gåvor (KF 2019)
- Policy och riktlinjer mot mutor (KF 2014)

Nämndens styrdokument för det egna verksamhetsområdet

- Handlingsplan för arbetet med cykeltrafik (GSN 2017)
- Parkplan för Uppsala stad (GSN 2013)
- Parkplan för Uppsalas prioriterade tätorter (GSN 2027)
- Riktlinjer för lekmiljöer (GSN 2019)
- Handlingsplan för offentliga toaletter (GSN 2020)
- Riktlinjer för Uppsalas träd

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Inledning

Nämndens följer systematiskt upp verksamheten för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområden och för att följa upp det som beslutats i verksamhetsplanen.

Uppföljningen strävar efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential och se vilka områden som behöver ytterligare prioriteras. Skillnader mellan kvinnor och män synliggörs, om möjligt. Andra skillnader kan vara mellan barn, unga och vuxna, mellan geografiska områden och mellan utförare.

Uppföljningen utgår från tillförlitliga och dokumenterade källor. Nyttan av nämndens uppföljning ska överträffa kostnaderna för den, även om en strikt ekonomisk kalkyl inte kan tas fram.

Nämndens uppföljning

Vid varje delårsuppföljning och vid årsredovisningen bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges fokusråd och uppdrag samt uppnått egna nämndmål. Bedömningen baseras på uppföljningen av beslutade åtgärder och – där det är möjligt och lämpligt – även med stöd av indikatorer.

Nämnden kommer att följa upp externa utförare samt egen regi under året enligt upprättade rutiner. Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med budget och gör en helårsprognos. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belastas rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge.

En fördjupad uppföljning per verksamhetsområde och delverksamhet sker per mars, per augusti samt i årsredovisningen. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Bilaga 3 Investeringsplan

Summa investeringar per kategori	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Belopp i miljoner kronor			
Gång och cykelfrämjande åtgärder	39,0	45,8	39,5
Hållbart resande - mobilitet	27,2	0	0
Park - Barn - Natur - Biologisk mångfald	69,2	14,0	6,5
Stadsutveckling - allmän plats	45,1	60,1	27,9
Stadsutveckling - stråk och förbindelser	178,5	169,1	120,7
Teknik och miljöutveckling	72,3		

Gång och cykelfrämjande åtgärder	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Belopp i miljoner kronor			
Cykelbana Hågavägen	1,2	8,0	
Cykelväg i Årsta	0,5		
Breddning av cykelbana utmed Kantorsgatan	0,7		
Cykelväg gm park i Nantuna, Sävja 2:8	2,0		
Cykelbana Väderkvarnsgatan	1,5	6,8	
Cykelväg Ulva via Klatorp	4,8	17,5	16,5
Snabbcykelled 6 - Luthagsleden	4,0	10,0	
Ny gc-bana Stångjärmsgatan	1,5		
GC-väg väg 600 till Björklinge skola	0,2	1,5	
Cykelbana Iduns väg	1,0		
Råbyvägen/IFU (Tennisvägen-stig genom von Bahrskas häcken)	4,0		
GC-bro över Bärbyleden, Iduns väg-Takpannegatan	0,5	2,0	23,0
Sala backe 1:1 Branting samfinansiering MEX H100084	1,2		
Diverse cykelåtgärder - årlig budget	5,5	5,5	5,5
Cykelparkeringar - årlig budget	3,5	3,5	3,5
Cykelöverfarter - årlig budget	3,5	3,5	3,5
Cykelvårdsstationer - årlig budget	2,0	2,0	2,0
Upprustning gc-tunnlar - årlig budget	1,5	1,5	1,5
Cykelbana Fålhagsleden (Solrosg-Björnbärs)		16,0	
Cykelbana Kungsängsleden + Rapsigatan (Stålg-Rapsig)		0,5	6,5
Cykelbana Munkgatan		0,5	2,5
Cykelbana Stallängsgatan (Kungsg-Sågarg)			0,5
Cykelbanor Björkgatan (Hjalmar Brantingsg-Furug)		0,5	2,5
Cykelbanor Stigbergsvägen			0,5
Cykelbanor Thunbergsvägen (Krong-Dag Hammarskjölds v)		0,5	5,0
Cykelbanor Tunagatan (Torbjörns torg-Bärbyleden)		1,0	9,0
Cykelbanor Väderkvarnsgatan (Strandbodg-Hjalmar Brantingsg)			0,5
Cykelväg Husbyborg (Rymdgeo observ-odlingslotterna/väg 272)		0,5	1,5
Cykelväg i skogen Rickomberga (Otto Myhrbergs v-Stabbyparken)			2,0
Ny GC-bana Stiernhielmshuset, i samband med Kv Idun		2,0	2,0
Rekreativ väg till Fjällnora (väg 282-Fjällnora)			11,0

Ringgatan-Fyrisvallsgatan Gc-passage i korsningen		0,6	
Snabbcykelled 7 Bolandsleden			11,0
Summa	39,0	83,9	110,0

Hållbart resande - mobilitet	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Belopp i miljoner kronor			
Pendlarparkering/bytespunkter - årlig budget	1,0	1,0	0,2
Järlåsa pendlarparkering	1,3		
Diverse trafiksäkerhetsåtgärder - årlig budget	9,5	9,5	10,5
Busshållplatser - årlig budget	7,0	7,0	7,0
Trafiksignaler - årlig budget	5,0	6,0	6,0
Åtgärder för buller- och vibrationsutredningar enligt väghållaransvar 2022 - GEOMETRIPARK	2,9		
Parkeringsreglering - årlig budget	0,5	0,5	0,5
Summa	27,2	24,0	24,2

Park - Barn - Natur - Biologisk mångfald	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Belopp i miljoner kronor			
Stadsträdgården - Depåområdet iordningsställt till park	5,8		
Stadsträdgården - Rosenträdgården	3,0		
Stadsträdgården - Rhododendronpartiet	0,2	3,0	
Carolinaparken - allén	0,8		
Tibble ängar lekplats i Björklinge		0,2	2
Byggmästarparken	4,9		
Lillsjövägens lekplats Almunge	0,3	1,4	
Ynglingaparken		0,2	2
Ortspark Länna		0,2	2,5
Musikparken	12,0		
Gränbyparken	16,0		
Lindbacken, utveckling lekmiljö	2,9		
Bellmansparken	4,0	2	
Bärbyparken		0,5	6
Nybygårdsparken			0,5
Nybyparken			0,8
Rimbert Berthåga, upprustning park och lekplats			0,5
Fyrisåstråket samfin MEX 9006236 Fyrisåstråket, anl			4,3
Kv Hugin samfin MEX H100104			4,2
Librovallen samfin MEX 9006235 Librovalen, anl		3,2	
Viggparken			0,5
Fallskydd - årlig budget	0,9	0,9	0,9
Utbyte av enstaka lekutrustningar - årlig budget	0,7	0,7	0,7
Träd - årlig budget	1	1	1
Sittplatsstrategi - årlig budget	0,9	0,9	0,9
Utveckling Årike Fyris	7,0		
Utveckling Naturstråk/Reservat - årlig budget	3,4	5,5	5,5
Utveckling Friluftsområde - årlig budget	3,7	5,0	5,0
Friluftsbad - årlig budget	0,5	0,3	2,7

Tillgänglighet natur/friluft/bad		2,5	2,5
Skarholmen	1,0	7,0	
Dalkarlskärrsvägen	0,2		
Nytt bad Vårdsätra		3,0	2,0
Summa	69,2	37,5	44,5

Stadsutveckling – allmän plats	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Belopp i miljoner kronor			
Odinslund, Kulturstråket	2,3	1,3	
Södra Åstråket genomförande	9,9	13,8	15,5
Södra Åstråket - Kap	9,8	13,1	0,3
Dragarbrunnsgatan 2.0	5,8	15,4	5
Slottsparken	16,3	7,4	6
S:t Persgatan, i anslutning till Planskilda korsningar	0,6	1,2	1,1
Kungsängstorg	0,5	8,0	
Fyrstorg		1,0	14,0
Hamnplan		3,5	15,0
Västertorg		4,5	
Summa	45,1	69,2	56,9

Stadsutveckling – stråk och förbindelser	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Belopp i miljoner kronor			
Planskilda korsningar	41,7	51,4	50,4
Tätning Ruddams- och Geijersdalen	0,1		
Dag Hammarskjölds väg (Ulleråkersvägen-Kungsängsleden)	25,1	35,0	
Östra Ågatan Islandsbr.-Industrigatan, anläggning	0,9	1,6	5,6
VIPPS: Dag Hammarskjölds väg	0,5	35,5	24,0
Råbyvägen (Väderkvarnsgatan-Kungsgatan)	0,5		22,0
Solstrålevägen, Storvreta	4,4	1,5	
Östra Ågatan (Gamla torget-S:t Olofsg)	2,0	5,4	6,3
Kvarngärdet 60:1 samfin MEX	0,7	0,9	
Råbyvägen samfin MEX 9004752 Kv Vapenhuset	2,7	2,3	2,4
Beläggningsreinvestering - GATA - årlig budget	19,0	19,0	19,0
Reinvestering Gata - årlig budget	7,0	6,5	6,5
Beläggningsreinvestering - GC - årlig budget	6,5	6,5	6,5
Beläggningsreinvestering - Gångbana - årlig budget	3,0	3,0	3,0
Tillgänglighet Gata - årlig budget	3,3	3,3	3,5
Reinvestering gata - staket, räcken - årlig budget	1,0	1,0	1,0
Framkomlighet Bärbyleden-Österleden	3,0	20,0	
Framkomlighet (Framkollus)	2,0		
Framkomlighet (Framkollus) 2022 - LINNES RESV	0,5		
Framkomlighet (Framkollus) 2022 - SIGNALPRIO	0,7		
Tullgarnsbron	29,1	0,6	
Vretgränd, cykelbro	7,3		
Kungsängsbron	6,0		
Gc-bro över Vaksalagatan	1,0	10,0	10,0

Bro över Fyrisån Librobäck	3,5	4,9	
Reinvestering öppningsbara broar - årlig budget	2,0	2,0	2,0
Reinvestering gatubroar - årlig budget	4,0	4,0	4,0
Reinvestering GC-broar - årlig budget	1,0	1,0	1,0
Summa	178,5	215,4	167,2

Teknik och miljöutveckling	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Belopp i miljoner kronor			
Armatyrbyte - årlig budget	14,0	12,0	12,0
Stolpbyte - årlig budget	5,0	5,0	5,0
Belysning cykelbanor - årlig budget	3,0	3,0	3,0
Trygghetsåtgärder - årlig budget	1,0	1,0	1,0
Beläggningsprogram - årlig budget	0,5	0,5	0,5
Offentliga toaletter - pågående projekt	8,3	3,5	3,5
Byte av pumpar och skåp, Dagvatten - årlig budget	1,0	1,0	1,0
Reinvestering tekniska anl. - årlig budget	2,0	2,0	2,0
Dagvattennät - årlig budget	2,0	2,0	2,0
Sopkärl - årlig budget	2,0	2,0	
Kallstensmurar och trappor - årlig budget	5,0	5,0	
Övrigt Egen regi drift - årlig budget	17,0	10,0	8,0
Övrigt Egen regi, entreprenad - årlig budget	0,5	0,5	0,5
Oförutsedda investeringar - årlig budget	11,0	7,5	8,0
Summa	72,3	55,0	46,5

Bilaga 4 Kompetensförsörjningsplan 2024

Utmaningar och förändringar

Nämnden står inför stora utmaningar utifrån Uppsalas planerade tillväxt och målsättningar om hållbar utveckling av stad och landsbygd. Den beräknade befolkningsökningen ställer krav på nämndens verksamheter i samhällsbyggandet för Uppsalas framtid. Fler bostäder, god samhällsservice och välfungerande infrastruktur kräver samlad kompetens och effektiva processer.

Med en ökad befolkning följer fler myndighetsbeslut inom nämndens ansvarsområde och ökat nyttjande av allmänna ytor såsom exempelvis parker och rekreatiomsområden. Det medför behov av utbyggnad och av ökat underhåll. Nämnden behöver kontinuerligt söka effektiviseringar, men också ta ställning till om behovet av personella resurser ökar.

Samtidigt är vi i en lågkonjunktur med stramare ekonomi och en större osäkerhet vad gäller tempo och prioriteringar i samhällsutvecklingen. Oaktat detta bedöms att nämnden behöver hantera en kraftig utbyggnad av infrastruktur. En utveckling behöver ske mot en mer arbetsledande funktion med god beställarkompetens. För att lyckas med omställningen behöver kompetensen för det stärkas. Verksamheten behöver även över tid säkra rätt ställda krav vid upphandlingar utifrån miljö- och klimatperspektiv. Utvecklingen kan eventuellt också påverka det stabstöd som kommunledningskontoret tillhandahåller inom exempelvis ekonomi- och juridikområdet.

Det finns ett fortsatt behov av att utveckla den samlade leveransen i samhällsbyggnadsprocessen som bland annat innebär ett högt tryck på än mer effektiva arbetsprocesser, samverkan internt och förmåga att utveckla och nyttja den nya digitala tekniken. Det ställs även allt högre krav på att utveckla väl fungerande, effektiva samarbeten och forum för dialoger med kommunens invånare, näringslivet och andra intressenter.

För en mer effektiv resursanvändning, där nämndens verksamhet nyttjar smarta lösningar och effektiva arbetsätt och processer i praktiken, behöver förutsättningarna för innovation och ständiga förbättringar växlas upp. Här är det viktigt med ett ledarskap som underlättar och uppmuntrar kraft och förmåga hos varje medarbetare att utveckla idéer och åstadkomma värde för de vi finns till för.

Kompetensanalys

Inom nämndens verksamhet varierar tillgång på efterfrågad kompetens. Generellt har nämnden balans vad gäller tillgång på kompetenser, men viss obalans råder. Vid rekrytering har flertalet tjänster ett tillräckligt urval av sökanden. Det finns även en förmåga i verksamheten att nyttja tillgänglig kompetens på ett bra sätt.

I och med den stora infrastrukturomvandlingen kommer vissa funktioner att behöva förstärkas. Det handlar främst om trafikplanerare och trafikingenjörer men även andra områden såsom kalkylkompetens berörs. Kompetens inom gröna frågor i förberedelser och för genomförande av fyrspårsavtalet inklusive spårvägen behöver stärkas. En återkommande analys behöver därför göras för att fånga behoven i tid.

Ett fortsatt aktivt arbete med individuella utvecklingsplaner behövs, men också med intern kompetensutveckling och utvecklingsprogram i olika former utifrån prioriterade

behov, bland annat klimatomställningen. Här är ersättningsplaneringen delvis ett område där nämnden under kommande period behöver arbeta med att ta fram en tydligare samlad bild och aktiviteter kopplat till den.

Medborgares förändrade behov och förväntan på exempelvis digitala tjänster innebär att verksamheten behöver ta höjd för kompetens inom detta på ett sätt som tidigare inte gjorts. Antingen genom kompetensutveckling eller stegvis genom nyrekrytering. Detta kan även komma att gälla andra områden.

Kompetenser i obalans/kraftig obalans

Det råder viss obalans för en del kompetenser, det handlar främst om erfarna trafikplanerare.

Funktioner, roller, yrken i obalans/kraftig obalans

De områden där resurser behövs och där det råder viss obalans, särskilt vad gäller rekrytering av erfarna medarbetare är:

- kalkyl både gällande ekonomi och klimatkostnader
- arbetsmiljö, entreprenadplanering bland annat för att kunna hantera massor från anläggningsarbeten på ett rationellt och hållbart sätt
- trafikplanerare
- Planerande kompetenser inom skog och naturvård för att kunna genomföra förstärkningsytor för grönstrukturer.

Väsentliga kompetensförsörjningsinsatser

Strategiskt fokusområde 1 - Rekrytera bredare

- Attrahera och marknadsföra
- Rekrytera och introducera

Det finns en risk för att nämnden inte fullt ut kommer att kunna attrahera de seniora och erfarna kompetenser som behövs utifrån den utbyggnad som planeras inom kommunen. Det innebär att nämnden i större utsträckning måste kunna rekrytera medarbetare med ingen eller liten erfarenhet där de på en grundläggande nivå passar in på fler roller inom olika delar av nämndens och verksamheter.

Nämnden kommer därför att rekrytera för bredd och potential för att därefter kunna bygga på med de kompetenser och den erfarenhet som behövs för mer svårrekryterade roller och spetskompetens. En satsning på traineeprogram och/eller interna utvecklingsprogram där de största behoven finns planeras.

En plan tas fram för var och hur förvaltningen marknadsför och kommunicerar stadsbyggnadsförvaltningen som arbetsplats i syfte att stärka förmågan att kompetensförsörja. Det kan till exempel handla om att marknadsföra tjänster inom olika nätverk.

Prioriterade åtgärder är också att behålla goda kontakter med utbildningsanordnare för relevanta områden, och att fortsatt erbjuda till exempel studiebesök, praktikplatser, plats för examensarbetare, trainee och studentmedarbetare. I det ingår även att ta hand om och integrera nyanlända, minska exkludering utifrån det svenska språket.

Strategiskt fokusområde 2 - Stöd medarbetarnas utveckling

- Utveckla och engagera

För att behålla, utveckla och engagera medarbetare är ett fortsatt arbete med att stärka dialogen chef-medarbetare och säkerställa individuella utvecklingsplaner en prioriterad aktivitet.

Strategiskt fokusområde 3 - Stärk ledarskapet

- Utveckla och engagera
- Inkludera och integrera

Inom ledarskapet ska förmågan att leda för att stödja medarbetardriven utveckling fortsätta att stärkas. Varje medarbetares kraft och förmåga att utveckla idéer och åstadkomma värde ska tas till vara.

Under 2022 gjordes en undersökning inom stadsbyggnadsförvaltningen av chefers förutsättningar i syfte att öka chefernas möjligheter att arbeta med ett nära ledarskap och förebyggande arbetsmiljöinsatser. En god arbetsmiljö är en förutsättning för att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare och chefer får möjlighet att utvecklas och vill fortsätta bidra till verksamhetens utveckling.

Chefer kommer att utbildas om mångfald och inkludering för att stärka kunskapen och förmågan att arbeta aktivt med området och bredda basen för rekrytering och ett ökat lärande inom nämndens verksamheter.

Intentionen är att i större utsträckning främja att personer med funktionsnedsättning och/eller begränsade möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden, ges möjlighet att arbeta inom nämndens verksamheter.

Strategiskt fokusområde 4 - Använd kompetensen rätt

- Utveckla och engagera
- Växla och avveckla

En kontinuerlig genomlysning av inre effektivitet ska ske för att nyttja resurser effektivt. Vid genomlysningen utvärderas och omprövas arbetssätt och processer samt vilka roller/vilken kompetens som behövs var och när. Vid genomlysningen inventeras vilken specialistkunskap som finns och kan nyttjas inom olika delar av samhällsbyggnadsnämndernas verksamheter alternativt när den bör upphandlas.

En gemensam långsiktig kompetensförsörjningsplanering i ett längre perspektiv (10 - 15 år) ska göras återkommande, likaså en gemensam ersättningsplanering för stadsbyggnadsförvaltningen. Detta för att säkerställa rätt kompetens i rätt tid för att kunna växla och avveckla vid behov.

Nämndens verksamhet ska också utveckla det interna samarbetet och vid behov tydliggöra roller och ansvarsfördelning inom olika samhällsbyggnadsprojekt, men även i samverkan med andra delar av kommunen och bolagen. Det kan exempelvis gälla samarbete med ekonomi, hållbarhetsavdelningen, näringsliv och juristenheten inom kommunledningskontoret där viktig kompetens och erfarenhet finns som behöver tas till vara för att skapa värde i nämndens processer och projekt framåt.

Uppföljning och utvärdering

Strategiskt fokusområde 1 – Rekrytera och introducera

Sedan 2019 introduceras nyanställda medarbetare till stadsbyggnadsförvaltningen genom en återkommande gemensam introduktion som fallit väl ut. Chefer har utöver detta introducerats löpande genom kommungemensam och förvaltningsspecifik chefsintroduktion.

Det finns dock ett fortsatt behov av att utveckla introduktionen för nya medarbetare. Det förstärkta stödet i kompetensförsörjning med inriktning på rekrytering kommer att underlätta och stärka kompetensförsörjningen. En mer långsiktig och detaljerad kompetensförsörjningsplanering kommer att underlätta att rekryteringen av rätt resurser i rätt tid.

Strategiskt fokusområde 2 – Stärk ledarskapet

Under året har det genomförts kunskapshöjande aktiviteter inom förändringskunskap och förändringsledning för chefer. Det har resulterat i ett antal fokusområden utifrån "Sveriges bästa verksamheter" som förvaltningen gemensamt arbetar med. Fokusområdena är "vi förbättrar"; "vi har värdeskapande processer och nätverk"; "vi leder"; "vi är motiverade" och "vi är behovs- och syftedrivna". Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att sprida goda exempel och viktiga lärdomar/kunskap. Arbets sättet behöver i större utsträckning systematiseras för att nå alla medarbetare.

Under hösten har stadsbyggnadsförvaltningen undersökt chefernas förutsättningar för ett bra ledarskap där chefer och medarbetare vill växa och utvecklas.

Strategiskt fokusområde 3 – Hållbart arbetsliv

Ett antal gemensamma chefsmöten har genomförts under året med fokus på att utveckla dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och arbetssituation. I samband med det har dialogverktyg på insidan lyfts och ledningen har tydliggjort förväntningarna på kontinuerliga medarbetardialoger. Den kontinuerliga dialogen är numera en naturlig del i det systematiska arbetsmiljöarbetet och en viktig del för ett hållbart arbetsliv.

Strategiskt fokusområde 4 - Attrahera och marknadsföra

I introduktionen för nya medarbetare ställs frågan om varför Uppsala kommun och stadsbyggnadsförvaltningen valts som arbetsplats. Det ger visst underlag i hur vi uppfattas och är till stöd i fortsatt arbete. I avslutssamtal ställs frågan om hur vi kan arbeta för att behålla medarbetare, vilket är viktig information för hur vi kan vara attraktiva som arbetsgivare. Ett arbete har även gjorts för att summera de budskap vi vill förmedla när vi ska annonsera tjänster, utifrån bland annat de underlag som nämnts här ovan.

Status för området attrahera och marknadsföra är att mer arbete behövs för att få genomslag och nå ut till presumtiva kandidater.

SKR kompetensförsörjningsstrategi

SKR:s strategier för kompetensförsörjning är framtagna som ett stöd för arbetet i kommuner och regioner. Strategierna handlar om att vara en attraktiv arbetsgivare, att hitta nya lösningar och om ett hållbart arbetsliv.

